

Dosarul nr. 2r-489/22

2-21103982-01-2r-17102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: Sv. Cușnir)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, V. Mihailă, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Veaceslav Gorbatovschi,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Florea
împotriva lui Veaceslav Garbatovschi cu privire la încasarea datoriei și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierilor din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, de a nu da
curs cererii de apel și din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost restituit apelul declarat de Veaceslav Gorbatovschi împotriva hotărârii din 11
aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 07 iulie 2021, Alexandru Florea a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Veaceslav Gorbatovschi solicitând încasarea datoriei în sumă de 120 000
lei, a cheltuielilor pentru achitarea taxei de stat în sumă de 3600 lei și a cheltuielilor de
asistență juridică în sumă de 6000 lei.

Prin hotărârea din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea
depusă de Alexandru Florea a fost admisă integral. S-a încasat din contul lui Veaceslav
Gorbatovschi în beneficiul lui Alexandru Florea a sumei de 120 000 lei, cu titlu de
datorie, a sumei de 3600 lei, cu titlu de taxa de stat achitată la depunerea cererii, a
sumei de 372 lei, cu titlu de cheltuieli pentru citarea publică și a sumei de 6000 lei, cu
titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 10 mai 202, Veaceslav Gorbatovschi a depus cerere de apel nemotivată și
netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea
hotărârii din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei
hotărâri noi de respingere a acțiunii. Totodată, apelantul a indicat că motivele de fapt și
de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior într-o cerere de apel
suplimentară după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii
de apel depuse de Veaceslav Gorbatovschi și s-a acordat apelantului termen de 10 zile
calendaristice, din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru lichidarea

neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 2700 lei. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de Veaceslav Gorbatovschi împotriva hotărârii din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a lichidat neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanță.

La 30 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, ulterior la 19 octombrie 2022, Veaceslav Gorbatovschi a declarat recurs împotriva încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care nu a fost dat cur cererii de apel și din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel, solicitând casarea încheierilor contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului Veaceslav Gorbatovschi a indicat că nu a recepționat încheierea din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care i s-a acordat termen să înlăture neajunsurile cererii de apel.

Mai mult ca atât, este eronată mențiunea instanței de apel precum că încheierea de a nu da curs cererii de apel, expediată prin poșta electronică a apelantului Veaceslav Gorbatovschi a fost recepționată, or, expedierea emailului nu garantează și recepționarea de către destinatar, la materialele dosarului lipsind confirmarea recepționării actului procedural.

Astfel, nu a cunoscut despre această încheiere și respectiv a fost în imposibilitate de a se conforma.

Consideră că prin restituirea cererii de apel i se încalcă accesul la justiție și dreptul la un proces echitabil și art. 6 al CEDO.

La 17 octombrie 2022 în adresa intimatului Alexandru Florea a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Veaceslav Gorbatovschi, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv (f.d. 86).

Studiind materiale cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui recursul ca fiind depus în afara termenului legal.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă: cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu este semnată sau este semnată necorespunzător.

În speță, se constată că, nefiind de acord cu încheierea din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care nu a fost dat cur cererii de apel și încheierea din 13

septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel, Veaceslav Gorbatovschi, la data de 30 octombrie 2022 a contestat-o cu recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, cererea de recurs expediată la adresa electronică a instanței de apel de către Veaceslav Gorbatovschi, nu este semnată corespunzător, adică lipsește semnătura olografă în original a recurentului, sau, după caz, urma a fi aplicată semnătura electronică conform legislației.

Instanța de recurs observă că depunerea cererii de recurs în format electronic prin e-mail poate fi apreciată drept îndeplinire a actului de procedură doar în cazul în care nu contravine regimului juridic al documentelor electronice și cerințelor față de valabilitatea acestora.

În acest sens sunt incidente dispozițiile art. 13 alin. (1) și (2) din Legea privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014, care stipulează că documentul electronic semnat cu semnătură electronică avansată calificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă. Documentul electronic semnat cu semnătură electronică simplă sau cu semnătură electronică avansată necalificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă, doar în cazurile stabilite expres de actele normative sau de acordul părților privind aplicarea semnăturilor electronice, cu respectarea condițiilor stipulate la art. 16 alin. (1).

La rândul său, art. 15 din Legea nr. 91 din 29 mai 2014 stabilește cerințele față de documentul electronic. Așa, prin prisma acestei norme, pentru a fi considerat valabil, documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: a) să fie creat, prelucrat, expediat, recepționat, păstrat, modificat și/sau nimicit cu ajutorul mijloacelor tehnice și/sau de program; b) să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice ce corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; c) să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului; d) să fie afișat într-o formă perceptibilă; e) să permită utilizarea sa repetată.

Potrivit art. 16 alin. (1) din Legea nr. 91 din 29 mai 2014, documentul electronic este considerat autentic dacă întrunește cumulativ următoarele condiții: a) este semnat de persoana abilitată, în modul stabilit, să semneze cu semnătură olografă documentul echivalent pe suport de hârtie; b) este semnat cu semnătura electronică autentică a semnatarului indicat în document.

În privința acestui aspect Colegiul notează că, întru respectarea modalității de semnare electronică a documentelor digitale, a fost creat Serviciul guvernamental de semnătură electronică (MSign), care în sensul pct. 3 subpct. 1 și 2 din Regulamentul privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 405 din 02 iunie 2014, este serviciu ce are ca funcții principale: 1) asigurarea aplicării semnăturii electronice de către utilizatori, inclusiv în contextul utilizării sistemelor informaționale ale beneficiarilor serviciului MSign; 2) asigurarea verificării autenticității semnăturii electronice aplicate.

Conform certificatului emis de Serviciul guvernamental de semnătură electronică (MSign), cererea de recurs scanată și atașată de către recurentul Veaceslav Gorbatovschi la e-mail expediat Curții de Apel Chișinău, nu conține semnături electronice.

În atare circumstanțe, se ajunge la concluzia că, la depunerea cererii de recurs împotriva încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care nu a fost dat curs cererii de apel și din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Veaceslav Gorbatovschi nu a respectat dispozițiile coroborate ale art. 437 din Codul de procedură civilă, care prevede condițiile de formă ale cererii de recurs și nici cerințele stabilite de Legea nr. 91 din 29 mai 2014 față de documentul electronic.

La capitolul dat Colegiul reține ca pertinente și prevederile art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, care statuează că sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră că recurentul Veaceslav Gorbatovschi, fiind interesat în soarta examinării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin depunerea unei cereri de recurs care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea recursului în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la cererea de recurs depusă de Veaceslav Gorbatovschi la data de 19 octombrie 2022, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că, la 10 mai 202, Veaceslav Gorbatovschi a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Florea împotriva lui Veaceslav Garbatovschi cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Veaceslav Gorbatovschi și s-a acordat apelantului termen de 10 zile calendaristice, din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 2700 lei, iar prin încheierea din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de Veaceslav Gorbatovschi împotriva hotărârii din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din

motiv că apelantul nu a lichidat neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanță.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, arată că termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs reține că, încheierea din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, i-a fost expediată lui Veaceslav Gorbatovschi la 20 iulie 2022, iar încheierea din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, i-a fost expediată la 15 septembrie 2022, la adresa electronică slavagorb@mail.ru (f.d.66, 71), adresă indicată expres de către apelant/recurent în cererile înaintate instanțelor de judecată.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a recursului a început să curgă la 15 septembrie 2022, ziua imediat următoare zilei în care a recepționat încheierea contestată, și a expirat la 30 septembrie 2022, aceasta fiind ultima zi de depunere a recursului.

Astfel, instanța de recurs constată că recursul împotriva încheierilor din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și, respectiv, din 13 septembrie 2022, înregistrat la 19 octombrie 2022, a fost declarat cu omiterea termenului.

În context, este de remarcat faptul că trimiterile electronice prin intermediul tehnicii de calcul și rețelei Internet se efectuează imediat, de aceea argumentele recurentului invocate în cererea de recurs, este apreciat critic de către Colegiu, or, indicând în antetul actelor pe care le-a prezentat instanței, adresa electronică, apelantul/recurentul avea obligația pozitivă de a verifica conținutul cutiei poștale.

Suplimentar, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective, etc.).

Prin prisma prevederilor citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a depune recursul în termen.

La caz, recurentul Veaceslav Gorbatovschi, nu a solicitat repunerea în termen, nu a prezentat probe și nu a făcut dovada circumstanțelor care l-au împiedicat să depună în termen recursul asupra încheierilor Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2022 și, respectiv, din 13 septembrie 2022.

În context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului de declarare, în lipsa cererii de repunere în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Veaceslav Gorbatovschi.

În conformitate cu art. 116, 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și c) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Veaceslav Gorbatovschi împotriva încheierii din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și, respectiv, împotriva încheierii din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Veaceslav Gorbatovschi, împotriva hotărârii din 11 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Florea împotriva lui Veaceslav Garbatovschi cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de ataca.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic